

ті та розкривати свої можливості, вчитися відстоювати свою точку зору, вести дискусію, приймати рішення — в цілому формувати ті комунікативні вміння, які необхідні сучасному фахівцю.

Ефективний зворотній зв'язок викладача зі студентами також тісно пов'язаний з грамотною мотивацією студентів. Задача викладача полягає в тому, щоб створити таку ситуацію взаємодії, в якій студенти бажали б постійно розвиватися, прагнули б розширити свої знання, навички й досвід та не боялися висловлювати та обґрунтувати свою точку зору щодо питань ефективного навчання. Для цього сам викладач повинен проявляти ентузіазм в роботі, бути винахідливим, відкритим для нових ідей і готовим шукати різні способи рішення поставлених завдань.

*Фещук Р. В., асистент кафедри
психології та педагогіки*

ПРО ДІАГНОСТИКУ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ПСИХОЛОГО–ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІКИ

В сучасних умовах докорінного удосконалення процесу підготовки фахівців у контексті всіх позитивних надбань вітчизняної системи вищої освіти та Болонського процесу ще більш актуально стає проблема забезпечення високого рівня професіоналізму майбутніх викладачів економіки в процесі підготовки у вищих економічних закладах освіти. Сучасному викладачу економіки необхідний новий рівень професійного розвитку, який пов'язаний в першу чергу з іншим поглядом, іншим способом мислення, поведінки та діяльності, відношенням до себе і до тих, хто навчається як до вільних і відповідальних людей. Педагог має навчитися активно в якісному плані перетворювати свій внутрішній світ, він має бути відкритим для нового досвіду, нового знання, одержувати задоволення від своєї праці.

Разом з тим, як свідчать практика і результати наукових досліджень, сучасна система підготовки викладачів економіки у вищих економічних закладах освіти забезпечує, насамперед, їхню готовність як професіоналів у своїй предметній (економічній) галузі, проте, ще не повною мірою забезпечується необхідний рівень їхньої психолого-педагогічної компетентності, теоретичної та практичної готовності до здійснення професійно-педагогічної діяльності.

На нашу думку, формування психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів економіки в процесі навчання у вищих економічних навчальних закладах буде більш ефективним, якщо науково обґрунтувати, розробити та впровадити у навчально-виховний процес відповідну педагогічну систему їхньої підготовки, яка передбачає реалізацію таких педагогічних умов як створення позитивної мотиваційної настанови на оволодіння психолого-педагогічною компетентністю викладача економіки; використання міжпредметних зв'язків у процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу; застосування сучасних інформаційних технологій для навчання студентів засобом розв'язання професійно-педагогічних завдань. Одним з ключових моментів при цьому має бути діагностика рівнів сформованості психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів економіки.

Враховуючи це, слід, насамперед, розробити структуру і зміст психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів економіки, визначити її критерії та рівні сформованості. Не зайвою буде також розробка та апробація спецкурсу «Психолого-педагогічна компетентність майбутніх викладачів економіки».

Під психолого-педагогічною компетентністю викладача економіки ми розуміємо системну властивість його особистості, що виражається в наявності глибоких економічних, психологічних та педагогічних знань, умінні застосувати ці знання в нестандартній ситуації, здатності досягати якісних результатів викладацької діяльності.

До складу психолого-педагогічної компетентності викладача ми пропонуємо включити мотиваційно-ціннісний, змістовно-процесуальний і рефлексивний компоненти, які при взаємодії дають можливість підвищити ефективність роботи викладача.

Для дослідження рівня розвитку психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів ВНЗ необхідно розробити рівні сформованості компетентності. Тому можна виділити чотири рівні сформованості психолого-педагогічної компетентності викладача: початковий, низький, середній, високий.

Кожен із зазначених рівнів має власні характеристики, які дають змогу визначити компетентність викладачів. *Початковий рівень* сформованості психолого-педагогічної компетентності у майбутніх викладачів ВНЗ визначається наявністю не повного обсягу теоретичної інформації, яка не може повністю бути застосованою на практиці (тобто майбутній викладач не готовий до роботи з аудиторією, та не може сприяти розвитку студентів). *Низький рівень* сформованості психолого-педагогічної компетентності характеризується низьким рівнем умінь та навичок спри-

чинених нестачею теоретичної інформації та практичних навиків для роботи зі студентами. (тобто майбутній викладач не знають як поводити себе зі студентами за певних обставин). *Середній рівень* — визначається наявністю певних вмінь та знань майбутнього викладача ВНЗ, але не завжди може знайти вихід із поставленої проблеми. *Високий рівень* сформованості психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів ВНЗ характеризується наявністю високого рівня вмінь та навичок, що забезпечує ефективну роботу зі студентами та сприяє їх розвитку.

Розробивши рівні сформованості, необхідно визначити етапи процесу діагностики, за якими буде проводитися дане дослідження. Можна виділити такі етапи діагностики:

— *Підготовчий* — визначається необхідність проведення діагностики, обирається об'єкт діагностики та обирається шлях за яким буде здійснюватися процес діагностики (тобто аналізуюся властивості об'єкта та підбирається методика проведення діагностики);

— *Контролюючий* — відбувається сам процес діагностики (за допомогою обраних методів досліджується реакція об'єкта на той чи інший подразник);

— *Завершальний* — проводиться аналіз отриманих результатів, визначаються рекомендації та розробляється комплекс заходів що дадуть змогу задовільнити поставлену задачу.

Необхідно зазначити, що діагностика рівня сформованості психолого-педагогічної компетентності дає змогу дослідити показник величини компетентності, визначити реальний рівень сформованості, знайти шлях підвищення даної компетентності.

Хорєв І. О., канд. пед. наук, доц.
кафедри педагогіки та психології

ДІАГНОСТИКА НАВЧАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Сучасний стан освітньої практики у вищій школі характеризується тим, що викладач, відчуваючи потребу в удосконаленні, оптимізації процесу навчання, не може ефективно вирішувати конкретні завдання без діагностики, тобто без прояснення всіх обставин ходу дидактичного процесу, точного визначення результатів останнього.